

Årsrapport 2011

Klagesager om vidtgående specialundervisning

Februar 2012

1. Indledning.....	3
2. Klagenævnets virksomhed.....	4
2.1. Klagenævnets kompetence.....	4
2.2. Klagenævnets sammensætning	4
2.2.1. Sagsgang.....	5
3. Klagesager i 2011	7
3.1. Modtagne klagesager	7
3.2. Afsluttede klagesager	8
3.3. Realitetsbehandlede klagesager	10
3.4. Sagsbehandlingstid	10
3.5. Klagesager fordelt på kommuner	13
4. Hovedpunkter for klagenævnets arbejde i 2011.....	14
4.1 Den nye klageproces på folkeskoleområdet	14
4.2 Inklusion	15
5. Kommunernes sagsbehandling	17
6. Klagesager på folkeskoleområdet.....	19
6.1. Modtagne klagesager	19
6.2. Klageårsager.....	19
6.3. Afsluttede klagesager	20
6.4. Udfaldet af de afsluttede klagesager.....	21
6.5. Realitetsbehandlede folkeskolesager.....	21
6.6. Udfaldet af de realitetsbehandlede folkeskolesager	21
6.7. Hyppigste henvisningsårsager	23
7. Den særlige ungdomsuddannelse	25
7.1. Modtagne klagesager	25
7.2. Klageårsager.....	25
7.3. Udfaldet af de afsluttede klagesager.....	25
7.4. Realitetsbehandlede klagesager	26
7.5. Udfaldet af de realitetsbehandlede klagesager.....	26
8. Førskolebørn.....	27
9. Specialundervisning for voksne.....	28
Bilag 1: Oversigt over klagesagernes fordeling på landets kommuner	31

1. Indledning

Hvert år offentliggør Klagenævnet for vidtgående specialundervisning en rapport over sin virksomhed i året, der er gået.¹ Årsrapportens formål er at fortælle om klagenævnets arbejde til en bredere kreds, herunder interesseorganisationer, myndigheder og borgere med interesse for området.

Klagenævnets arbejde i 2011 har særligt været præget af den nye klageproces på folkeskoleområdet. Den nye klageproces, hvor kommunen i tilfælde af klage, får mulighed for at genvurdere sagen, inden den sendes til klagenævnet, har ført til et markant fald i antallet af klagesager.

På folkeskoleområdet har klagenævnet i 2011 modtaget 289 klagesager mod 428 i 2010. Der er således tale om et fald på 32 pct. Antallet af klagesager på klagenævnets øvrige sagsområder, herunder den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse, er nogenlunde uændret i forhold til 2010.

Den nye klageproces har ligeledes betydet, at klagenævnet på folkeskoleområdet har omgjort langt færre kommunale afgørelser om specialundervisning til folkeskolebørn. I 2011 ændrede klagenævnet kommunens afgørelse i 36 pct. af de sager, som blev behandlet i klagenævnet. I 2010 var omgørelsesprocenten på hele 53 pct.²

Klagenævnet har længe arbejdet for at nedbringe den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på klagesagerne. I 2010 formåede klagenævnet at nedbringe den gennemsnitlige sagsbehandlingstid til 3,9 mdr.³ Selvom klagenævnet i 2011 har behandlet stort set det samme antal sager i 2011 som i 2010, er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid desværre steget til 4,8 mdr. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er altså steget med næsten 1 mdr. i forhold til 2010. Stigningen skyldes hovedsageligt, at den nye klageproces har ført til en ændring i sagernes karakter og kompleksitet, ligesom sagsbehandlingen oftest forsinkes som følge af, at klagenævnet er nødsaget til at indhente yderligere oplysninger, da sagerne ikke er tilstrækkeligt belyst, jf. nærmere herom i afsnit 3.4. og 4.1.

I 2011 har klagenævnets arbejde også været præget af, at flere klagesager på folkeskoleområdet vedrører spørgsmålet om inklusion af elever med særlige undervisningsbehov i det almene undervisningsmiljø. Flere klagesager skyldes forældrenes usikkerhed i forhold til det inkluderende undervisningstilbud. Forældrene er i tvivl om, hvorvidt den støtte, som kommunen/skolen giver barnet, i tilstrækkelig grad kan sikre, at barnet inkluderes i både det faglige og sociale miljø i klassen, jf. nærmere herom afsnit 4.2. og 6.2.

På www.klagenævnet.dk kan man finde tidligere årsrapporter samt flere oplysninger om klagenævnets arbejde.

¹ Jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 446 af 19. maj 2006 om forretningsorden for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

² Figur 6, side 20.

³ Årsrapporten for 2010, februar 2011.

2. Klagenævnets virksomhed

2.1. Klagenævnets kompetence

Klagenævnet for vidtgående specialundervisning er en uafhængig klageinstans. Klagenævnet kan træffe afgørelser i klagesager om specialundervisning til elever i folkeskolen. Det gælder elever, der har behov for undervisning i specialskole eller specialklasse samt elever med behov for støtte i den overvejende del af undervisningstiden i normalklassen. Klagenævnet kan desuden træffe afgørelser i klagesager vedrørende den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse til unge med særlige behov, klager over retlige spørgsmål vedrørende specialundervisning for voksne samt klager over regionale specialpædagogiske tilbud til førskolebørn. Se henholdsvis afsnit 6, 7, 8 og 9 for en uddybende beskrivelse af de fire sagsområder.

Regelgrundlaget for klagenævnets virksomhed er fastlagt i en række love og bekendtgørelser. Dette regelgrundlag er nærmere beskrevet i boks 1 nedenfor.

Boks 1. Regelgrundlaget for klagenævnets virksomhed

- Lovbekendtgørelse nr. 998 af 16. august 2010 om folkeskolen.
- Bekendtgørelse nr. 885 af 7. juli 2010 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.
- Bekendtgørelse nr. 356 af 24. april 2006 om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.
- Lov nr. 564 af 6. juni 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.
- Bekendtgørelse nr. 974 af 19. juli 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.
- Lovbekendtgørelse nr. 929 af 25. august 2011 om specialundervisning for voksne.
- Bekendtgørelse nr. 378 af 28. april 2006 om specialundervisning for voksne.
- Bekendtgørelse nr. 446 af 19. maj 2006 om forretningsorden for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

2.2. Klagenævnets sammensætning

Klagenævnet er sammensat af en formand og fem medlemmer, som udpeges af undervisningsministeren efter indstilling fra Kommunernes Landsforening (KL), Danske Regioner (DR) og Danske Handicaporganisationer (DH).

DR og KL kan hver udpege en sagkyndig rådgiver, der deltager i klagenævnets møder. Medlemmerne er udpeget for en fireårig periode.⁴ Der er udpeget nye medlemmer med virkning fra 1. januar 2011.

⁴ Jf. bekendtgørelse nr. 446 af 19. maj 2006 om forretningsorden for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

Boks 2. Klagenævnets sammensætning fra 1. januar 2011

Klagenævnet har følgende medlemmer:

- Landsdommer Lis Sejr (formand)
- Mogens Nørgård (DR)
- Anne-Dorte Krog (KL)
- Anders Buhl-Christensen (KL)
- Kitt Boel (DH)
- Morten Carlsson (DH)

DR og KL har begge valgt at gøre brug af særligt sagkyndige. Fra DR er Anette Skovgaard tilknyttet som særligt sagkyndig med Henrik Okbøl som stedfortræder, og fra KL er Lene Hatt tilknyttet som særligt sagkyndig.

Stedfortrædere for medlemmerne er:

- Direktør Torben Sørensen (stedfortræder for formanden)
- Christen Overgaard (DR)
- Lis Ravn Ebbesen (KL)
- Ib Bjerregaard (KL)
- Brian Pedersen (DH)
- Karl-Åge Andreasen (DH)

Der er knyttet juridisk og pædagogisk sekretariatsbistand til klagenævnet, som varetager forberedelsen af klagesagerne til nævnsbehandling. Der er tilknyttet tre jurister, en faglig konsulent, to kontorfunktionærer samt to studenter til sekretariatet. Herudover bistås sekretariatet af to jurister og eksterne faglige konsulenter. Sekretariatsfunktionen varetages af Ministeriet for Børn og Undervisning, Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.

2.2.1. Sagsgang

Klagenævnet har haft 17 møder i 2011. Inden en sag behandles af nævnet, forbereder sekretariatet sagen. Sekretariatet sørger for, at alle relevante oplysninger i sagen indhentes fra kommune og klager, og at der udarbejdes en faglig indstilling til sagen, som forelægges klagenævnet. Nedenfor er sagsgangene på klagenævnets sagsområder gennemgået.

Specialpædagogisk bistand og specialundervisning på førskole- og folkeskoleområdet

I sager om specialundervisning i folkeskolen eller specialpædagogisk bistand på førskoleområdet kan forældrene påklage kommunens afgørelse til kommunen, som herefter har fire uger til at genvurdere afgørelsen.⁵ Hvis kommunen opretholder sin afgørelse, skal kommunen sende klagen og sagens dokumenter til sekretariatet. Hvis sekretariatet ikke har modtaget alle dokumenter i sagen, vil kommunen blive bedt om at fremsende de manglende dokumenter. Når sekretariatet har modtaget alle sagens dokumenter, får for

⁵ Pr. 1. august 2010 indførtes denne klageproces. Tidligere kunne forældre i sådanne sager klage direkte til klagenævnet.

ældrene tilsendt dokumenterne og får mulighed for at komme med bemærkninger til sagen (partshøring). Når partshøringen er gennemført, behandler en faglig konsulent og en jurist sagen, som herefter bliver forelagt for klagenævnet med en indstilling til afgørelse.

Den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse

En klage vedrørende den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse skal sendes direkte til klagenævnet. Når klagenævnet modtager en klage vedrørende ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, sendes en høring til kommunen. Kommunen bliver ved høringen bedt om at afgive en udtalelse om sagen og sende sagens dokumenter til sekretariatet. Når sagens dokumenter og udtalelsen er modtaget, undersøger sekretariatet, om alle relevante oplysninger er vedlagt, og om udtalelsen giver anledning til at høre kommunen igen. Når alle relevante dokumenter er i sagen, bliver sagen sendt til den unge/forældrene for at give mulighed for at kommentere sagsgrundlaget (partshøring). Når høringen af kommunen og den unge/forældrene er gennemført, vurderer en faglig konsulent og en jurist sagen, hvorefter den bliver forelagt for klagenævnet med en indstilling til afgørelse.

Specialundervisning til voksne

Ved modtagelse af en klage over specialundervisning for voksne bliver kommunen ligeledes ved høring bedt om at afgive en udtalelse samt sende sagens oplysninger til sekretariatet. Når alle relevante oplysninger er modtaget sendes disse til høring hos borgeren (partshøring). Klagenævnet kan i sager om specialundervisning for voksne kun tage stilling til retlige spørgsmål. Efter høringerne er gennemført udarbejder en jurist en indstilling til en retlig vurdering af kommunens behandling af sagen, som forelægges klagenævnets formand.

I alle sager skal afgørelsen sendes til klageren senest tre hverdage efter, at klagenævnet/klagenævnets formand har behandlet sagen.

3. Klagesager i 2011

3.1. Modtagne klagesager

Antallet af modtagne klagesager steg fra 384 klagesager i 2007 til 562 klagesager i 2008, hvilket var en stigning på 46 pct. I 2009 og 2010 modtog klagenævnet det samme antal sager, nemlig henholdsvis 616 og 617 klagesager, jf. tabel 1.

Tabel 1. Fordeling af klager inden for klagenævnets sagsområder

Klagenævnets sagsområder	2009	2010	2011
Folkeskoleklagesager	496	428	289
Ungdomsklagesager	80	138	133
Voksenklagesager	32	46	47
Førskoleklagesager	8	5	2
I alt	616	617	471

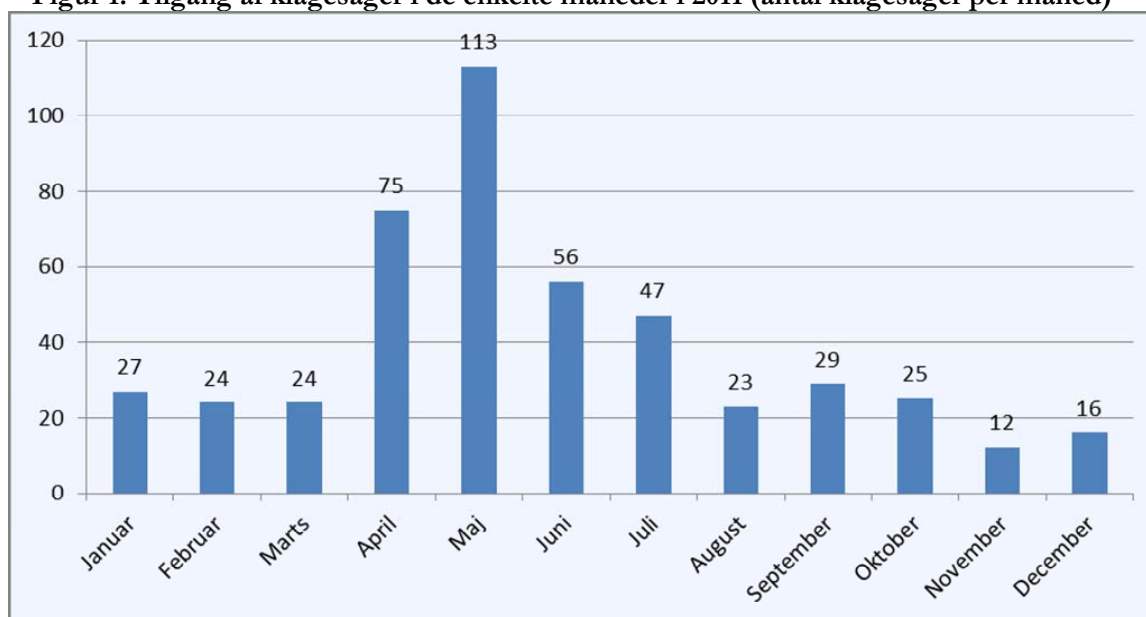
Kilde: Klagenævnssekretariatet

I 2011 er der derimod sket et fald i antallet af klagesager. I 2011 har klagenævnet modtaget i alt 471 klagesager. Faldet i antallet af klagesager er sket på folkeskoleområdet. Antallet af klagesager på de øvrige sagsområder er nogenlunde stabilt, jf. tabel 1.

Antallet af indkomne klagesager på folkeskoleområdet er faldet fra 428 i 2010 til 289 i 2011, svarende til et fald på 32 pct. Dette skyldes hovedsagelig den ændrede klageadgang på folkeskoleområdet (pr. 1. august 2010), hvor kommunen skal genbehandle afgørelsen med henblik på at vurdere, om den oprindelige afgørelse skal ændres eller opretholdes. I de tilfælde, hvor borger og kommune bliver enige om et specialundervisningstilbud, skal sagen ikke sendes til klagenævnet.

Antallet af klagesager på ungdomsområdet er nogenlunde stabilt. I 2010 modtog klagenævnet 138 klagesager. I 2011 har klagenævnet modtaget 133 klagesager på området.⁶

⁶ I 2009 modtog klagenævnet 80 klagesager på ungdomsområdet. Der var således tale om en stigning på klagesager fra 2009 til 2010 på hele 73 pct. Dette havde sammenhæng med, at tilgangen til ungdomsuddannelsen steg fra 1.223 aktive elever pr. 1. august 2008 til 3.731 aktive elever pr. 28. februar 2010, hvilket svarer til en stigning på 2.508 elever, jf. Redegørelse til Folketingets Uddannelsesudvalg om løbende evaluering af ungdomsuddannelse for unge med særlige behov 2009-2010, side 8. Som en naturlig konsekvens af denne stigning modtog klagenævnet i 2010 flere klagesager, da flere unge og deres forældre fik berøring med loven og derved mulighed for at klage over kommunernes afgørelser på området.

Figur 1. Tilgang af klagesager i de enkelte måneder i 2011 (antal klagesager per måned)

Kilde: Klagenævnssekretariatet

Klagenævnet modtager langt størstedelen af klagesagerne i foråret og hen over sommeren, jf. figur 1. Dette skyldes, at kommunerne træffer afgørelse om specialundervisning i folkeskolen om foråret og sommeren. Klagenævnet modtager 62 pct. af klagesagerne i månederne april til juli. Perioden for den sæsonmæssige spidsbelastning har ændret sig i forhold til 2010. I marts 2010 modtog klagenævnet 114 klagesager mod 24 klagesager i marts 2011. Denne forskydning af spidsbelastningsperioden skyldes den nye klageproces på folkeskoleområdet, hvor klagen skal indsendes via kommunen til genvurdering, inden den sendes til klagenævnet.

Det sæsonmæssige udsving i modtagelsen af klager har betydning for klagenavnets sagsbehandlingstid. For at imødegå mængden af indkomne klagesager i foråret og sommeren forsøger klagenævnet at afholde så mange møder som muligt inden skoleårets start.

3.2. Afsluttede klagesager

I 2011 har klagenævnet afsluttet 509 klagesager, se boks 3. Langt størstedelen af de afsluttede klagesager i 2011 er blevet realitetsbehandlet, hvor klagenævnet enten har opretholdt eller ændret kommunens afgørelse, herunder hjemvist sagen til fornyet behandling i kommunen, nemlig i alt 74 pct., jf. figur 2.

Boks 3. Hvornår er en sag afsluttet

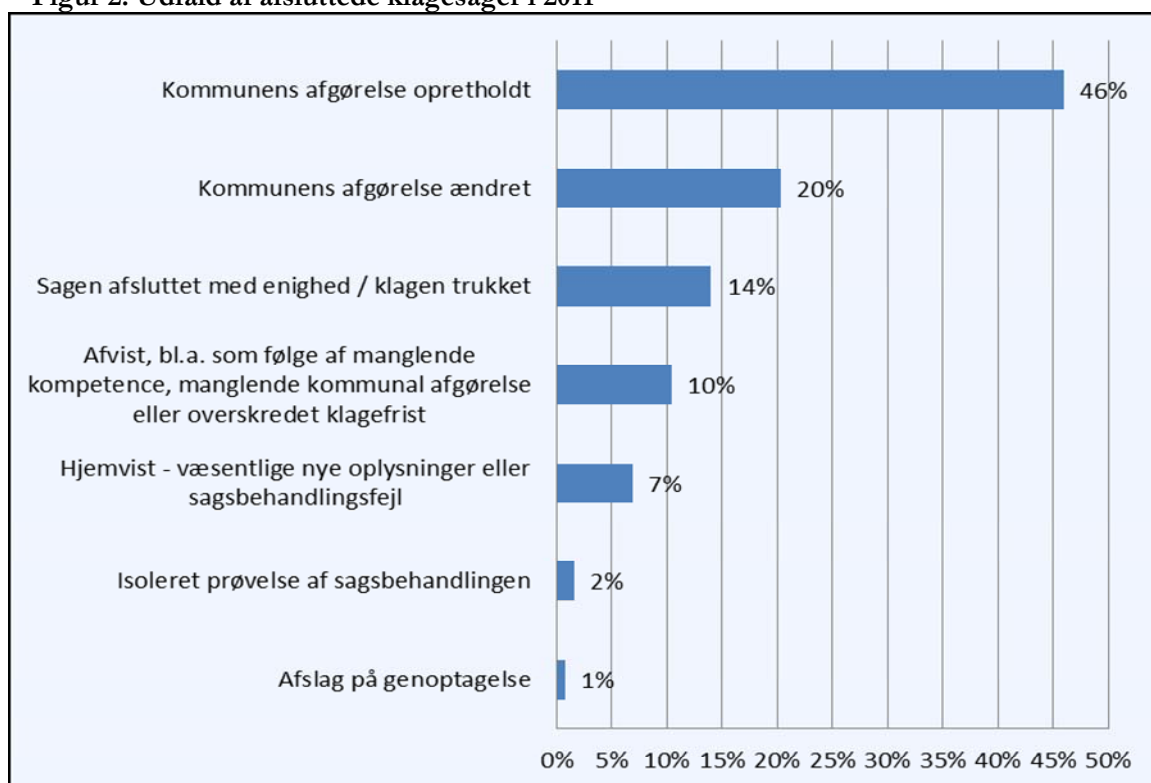
En sag betragtes som afsluttet, når:

- klagenævnet har afvist sagen.
- klagenævnet har behandlet sagen, herunder eventuelt hjemvist sagen til fornyet afgørelse i kommunen.
- kommunen har genoptaget sagen og truffet en ny afgørelse, som betyder, at sagen bliver forliget mellem borger og kommune, det vil sige, at der er opnået enighed.
- borgeren har valgt at trække klagen tilbage.

Anm: De typiske afvisningsårsager er, at sagen falder uden for klagenævnets kompetence, at klagefristen er overskredet, eller at kommunen ikke har truffet en afgørelse.

Som det fremgår af figur 2, så blev 14 pct. af klagesagerne i 2011 afsluttet som følge af enighed mellem borger og kommune. Den nye klageordning, der trådte i kraft den 1. august 2010, på folkeskoleområdet, har betydet, at klagenævnet i 2011 har fået langt færre klagesager, som er afsluttet som følge af, at der alligevel kunne opnås enighed om skoletilbuddet mellem kommune og forældre. I årene 2008 og 2009 blev henholdsvis 31 pct. og 29 pct. af folkeskolesagerne afsluttet i klagenævnet ved, at klager og kommune blev enige, inden nævnet nåede at færdigbehandle sagen. Allerede i 2010 faldt antallet af klagesager, hvor sagen blev afsluttet som følge af enighed mellem klager og kommune til 21 pct.

Figur 2. Udfald af afsluttede klagesager i 2011

Kilde: Klagenævnssekretariatet

3.3. Realitetsbehandlede klagesager

Ud af de 509 afsluttede klagesager har klagenævnet realitetsbehandlet 377 klagesager i 2011, jf. boks 4..

Boks 4. Hvad er en realitetsbehandlet sag

En sag betragtes som realitetsbehandlet, når:

- klagenævnet ændrer eller opretholder kommunens afgørelse i sagen.
- klagenævnet hjemviser kommunens afgørelse til ny behandling i kommunen.

Anm.: Klagenævnet hjemviser til fornyet behandling i kommunen i de tilfælde, hvor der kommer væsentlige nye oplysninger i sagen eller i tilfælde af alvorlige sagsbehandlingsfejl i kommunens sagsbehandling.

35 sager ud af de 377 klagesager blev hjemvist til fornyet behandling i kommunen. Sagerne blev hovedsageligt hjemvist på grund af væsentlige sagsbehandlingsfejl i kommunernes behandling af sagerne, som havde betydning for lovligheden af kommunernes afgørelser.

I 2009 og 2010 realitetsbehandlede klagenævnet henholdsvis 379 og 393 klagesager, jf. tabel 2.

Tabel 2. Antal realitetsbehandlede klagesager i perioden 2009-2011

	2009	2010	2011
Antal realitetsbehandlede klagesager	379	393	377

Kilde: Klagenævnssekretariatet

Nogle af de realitetsbehandlede klagesager behandles ikke på nævnsmøder, men afgøres af formanden for klagenævnet.⁷ Dette er f.eks. sager, hvor klagenævnet hjemviser sagen til fornyet behandling i kommunen, jf. boks 5 ovenfor.

Selvom klagenævnets sekretariat i 2011 oplevede en reduktion af medarbejderstaben, har nævnet behandlet stort set det samme antal klagesager i 2011 som i 2010. Dette har været muligt, da sekretariatet får bistand fra medarbejdere placeret andetsteds i Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.

3.4. Sagsbehandlingstid

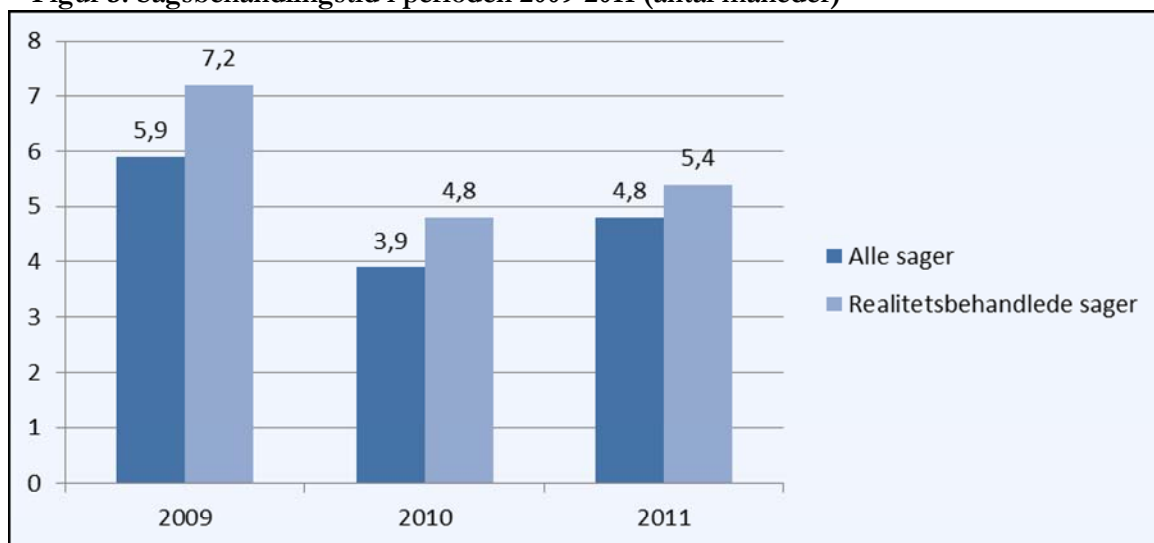
Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for alle klagesager var 4,8 måneder i 2011, mens den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de realitetsbehandlede klagesager var 5,4 måneder, jf. figur 3.

⁷ Klagenævnets medlemmer kan bemyndige formanden for klagenævnet til at træffe afgørelse i visse sager, jf. § 10 i forretningsorden for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning (Bekendtgørelse nr. 446 af 14. maj 2006).

Årsagen til, at de realitetsbehandlede klagesager har en længere sagsbehandlingstid end de andre klagesager, er, at sagsgangen er længere end i de sager, hvor klagen afvises eksempelvis som følge af, at klagefristen er overskredet, eller hvor klagen trækkes, fordi der er opnået enighed mellem borger og kommune, mens sagen verserede i klagenævnet.

En særlig udfordring i forhold til sagsbehandlingstiden er, at langt størstedelen af klagesagerne modtages i foråret og sommeren, hvor kommunerne visiterer til næste skoleår, jf. figur 1. Klagenævnet behandler så mange klagesager som muligt, inden skoleåret begynder, men det er ikke muligt give alle klagere svar inden skoleårets start.

Figur 3. Sagsbehandlingstid i perioden 2009-2011 (antal måneder)

Kilde: Klagenævnssekretariatet

Alle afsluttede sager i 2011

Umiddelbart burde et fald i antallet af klagesager føre til, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid blev kortere.⁸ Det har dog vist sig, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2011 er steget i forhold til 2010, jf. figur 3.

En af forklaringerne til stigningen er, at klagenævnet tidligere modtog flere klagesager, hvor kommune og klager alligevel formåede at nå til enighed, inden nævnet nåede at tage stilling til sagen, jf. afsnit 3.1. Sådanne sager afsluttes typisk relativt hurtigt og har således en positiv indvirkning på den gennemsnitlige sagsbehandlingstid. Stigningen i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2011 skyldes altså blandt andet, at klagenævnet har modtaget færre klagesager, hvor der alligevel kan opnås enighed mellem kommunen og klager.

⁸ L 120 (2009-2010) Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Friere rammer for placering af fag på lavere klassetrin, udvidelse af loft for undervisningstid, øget fleksibilitet i reglerne om uddannelseskvalifikationer i folkeskolens indskoling m.v.), Lov nr. 486 af 11. maj 2010. Det følger af forarbejderne til loven, hvorved klageprocessen blev ændret, at ændringen ville betyde, at sagsbehandlingstiden bliver kortere i alle sager, navnlig i de sager, hvor kommunen erfaringsmæssigt imødekommer forældrene.

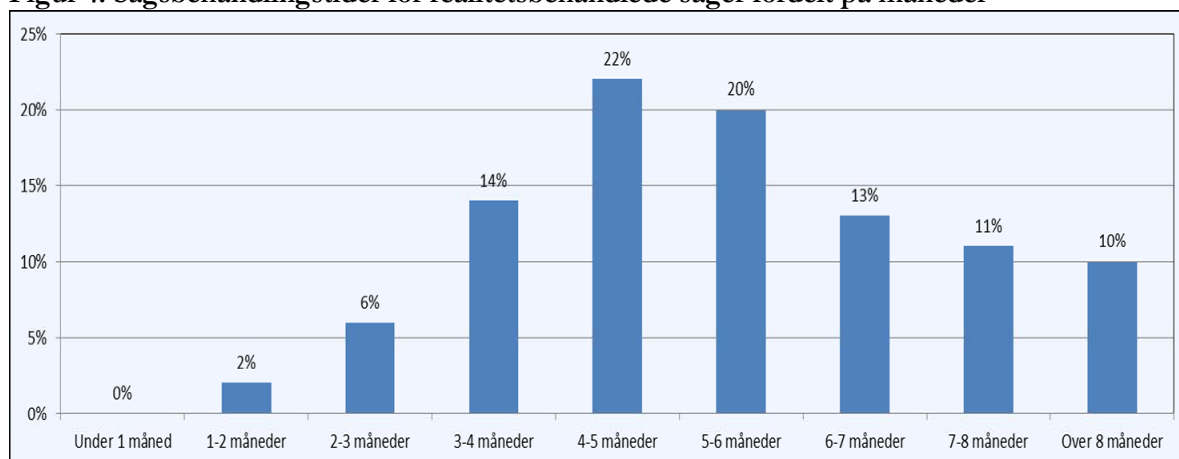
Realitetsbehandlede sager i 2011

Selvom klagenævnet har behandlet stort set det samme antal sager i 2011 som i 2010, så er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på de realitetsbehandlede sager ligeledes steget fra 2010 til 2011. I 2010 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de realitetsbehandlede klagesager 4,8 måneder. I 2011 er den på 5,4 måneder.

Som følge af den nye klageproces på folkeskoleområdet blev klagenævnets arbejdsproces ændret. Den nye proces burde have ført til en hurtigere behandling hos klagenævnet, men har endnu ikke haft den ønskede effekt, jf. nærmere herom i afsnit 4.1.

Herudover har den nye klageproces ført til, at de klagesager, som skal behandles af klagenævnet, er mere komplekse og oftest kræver en længere faglig forberedelse af sekretariatet, inden sagen kan forelægges klagenævnet.

Figur 4. Sagsbehandlingstider for realitetsbehandlede sager fordelt på måneder⁹

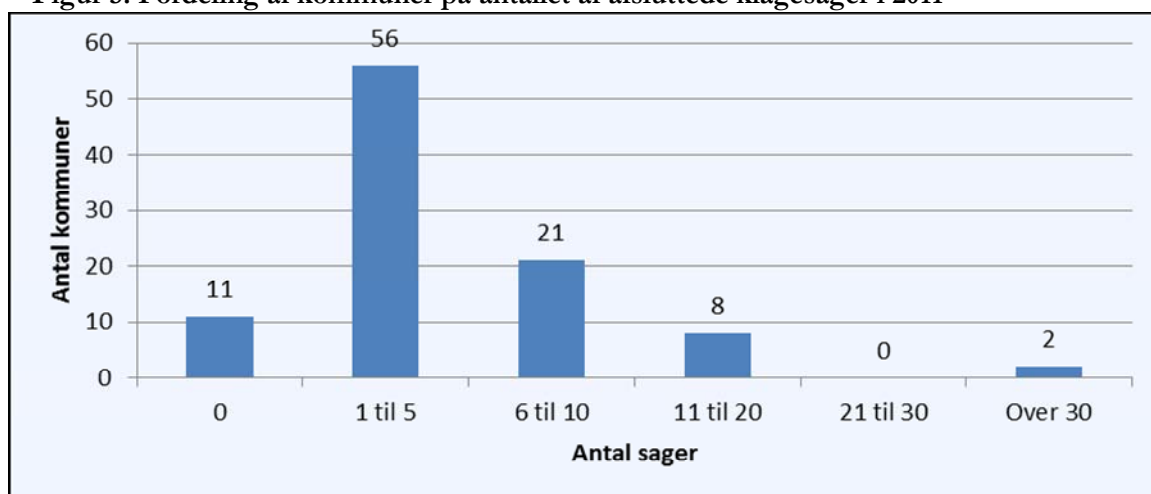
Kilde: Klagenævnssekretariatet

Som det fremgår af figur 4, så blev 22 pct. af de realitetsbehandlede sager behandlet inden for 4 måneder. 55 pct. af sagerne havde en sagsbehandlingstid mellem 4 og 7 måneder.

⁹ Grundet afrundinger summerer tallene i figuren ikke til 100 pct.

3.5. Klagesager fordelt på kommuner

Figur 5. Fordeling af kommuner på antallet af afsluttede klagesager i 2011

Kilde: Klagenævnssekretariatet

Langt størstedelen af kommunerne har haft mellem 1 og 5 klagesager verserende i 2011, og kun 2 kommuner har haft mere end 30 verserende sager. 11 ud af 98 kommuner har slet ikke haft en klagesag verserende hos klagenævnet. For en mere detaljeret oversigt henvises til bilag 1, som viser, hvor mange klagesager hver enkelt kommune havde verserende i klagenævnet i 2011. Sekretariatet har løbende dialogmøder med kommuner, hvor der er en stigning i klagesager om specialundervisning fra de pågældende kommuner, jf. afsnit 4.1.

4. Hovedpunkter for klagenævnets arbejde i 2011

4.1. Den nye klageproces på folkeskoleområdet

Som allerede nævnt ændredes klageprocessen på folkeskoleområdet pr. 1. august 2010 således, at klager over kommunale afgørelser om specialundervisning skal indgives via kommunen, hvorefter kommunen har 4 uger til at genvurdere sagen. Hvis kommunen fastholder afgørelsen, skal afgørelsen og sagens dokumenter sendes til klagenævnet inden for de 4 uger.¹⁰

Som det fremgår af klagenævnets årsrapport for 2010 havde klagenævnet forventninger om, at den ændrede klageproces som udgangspunkt ville betyde, at den enkelte klagesag hurtigere ville blive berammet til nævnsbehandling, idet kommunen skal indsende sagens dokumenter og begrundelse for genvurderingen til klagenævnet sammen med klagen, og selvstændig høring af kommunen som udgangspunkt ikke længere skal foretages.¹¹ Klagenævnets sekretariat kan dog konstatere, at sekretariat i langt de fleste klagesager på folkeskoleområdet har været nødsaget til at indhente yderligere dokumenter hos kommunen, da sagerne ikke har været tilstrækkeligt oplyst. Typisk mangler der en fyldestgørende pædagogisk beskrivelse af eleven og en detaljeret beskrivelse af kommunens undervisnings-tilbud. Dette har ført til en forlænget sagsbehandlingstid i en del sager hos klagenævnet.

Nogle kommuner ses også at have svært ved at overholde 4 ugers-fristen for genvurderingen. I de klagesager, hvor klagenævnet ligeledes er nødsaget til at indhente yderligere dokumenter fra kommunen, vil den samlede klagesagsbehandlingstid fra klagens indgivelse, til der foreligger en afgørelse fra klagenævnet, være meget lang.

Med henblik på at øge antallet af klagesager, hvor sagen fra start er tilstrækkeligt oplyst, og hvor genvurderingsfristen er overholdt, har klagenævnet øget sin vejledningsindsats over for kommunerne i forhold til klageprocessen. Klagenævnet vejleder således på sin hjemmeside om, hvilke dokumenter der skal indsendes sammen med klagen, ligesom der redegøres for genvurderingsfristerne for klagesagerne.¹²

Sekretariatet har i 2011 også inviteret enkelte kommuner til dialogmøder i de tilfælde, hvor klagenævnet har vurderet, at kommunen har behov for mere generel vejledning på området. Ved disse møder har sekretariatet benyttet lejligheden til at pointere vigtigheden af, at de rette dokumenter indsendes sammen med klagen, således at sagsbehandlingstiden ikke forlænges unødigt.

¹⁰ § 27, stk. 3 og 4, i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (Bekendtgørelse nr. 885 af 7. juli 2010).

¹¹ Det fremgår af § 27, stk. 4, i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, hvilke dokumenter der skal indsendes sammen med klagen.

¹² Klagenævnet har også på klagenævnets hjemmeside udgivet en meddelelse om genvurderingsfristen, K-meddelelse nr. 31.

Endelig har sekretariatet i 2011 fortsat arbejdet med at effektivisere egne sagsgange efter såkaldte LEAN-principper, som anvendes for at optimere sagsproduktionen. Dette arbejde blev påbegyndt i 2009. I 2011 har sekretariatet haft særlig fokus på den nye klageproces på folkeskoleområdet og gennemgået sine sagsprocesser med henblik på at udarbejde mere effektive sagsgange samt opstillet delmål for sagernes behandling.

4.2. Inklusion

Klagenævnets arbejde i 2011 har også været præget af den øgede fokus på inklusion af børn med særlige undervisningsbehov i folkeskolen. Klagenævnet har modtaget flere klagesager, som vedrører spørgsmålet om inklusion, hvor enten forældrene eller kommunen har ønsket, at barnet kan inkluderes i almenmiljøet med støtte, jf. nærmere afsnit 6.2 om klageårsager på folkeskoleområdet.

Klagenævnet har i 2011 behandlet en række klagesager, som vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt eleven fik tildelt tilstrækkelig støtte i almenmiljøet. Forældrene har typisk været i tvivl om den støtte, som kommunen/skolen har tildelt barnet, i tilstrækkelig grad kan tilgodes deres barns særlige undervisningsbehov. Dette har særligt været tilfældet, hvor kommunen/skolen har besluttet, at de tildelte støttetimer kan deles med en eller flere andre elever.

I sådanne sager tager klagenævnet først og fremmest stilling til, hvorvidt eleven har behov for støtte i den overvejende del af undervisningstiden. Hvis eleven ikke har behov for støtte i den overvejende del af undervisningstiden,¹³ går klagenævnet ikke nærmere ind i en vurdering af selve udmøntningen af støttetimerne.

Hvis eleven har behov for støtte i den overvejende del af undervisningstiden, vil klagenævnet foretage en vurdering af, om elevens undervisningsbehov kan tilgodeses, selvom støtten skal deles med andre elever. I denne vurdering vil klagenævnet sammenholde oplysningerne om elevens støttebehov med oplysningerne om de andres elevers vanskeligheder (samme støttebehov). Ligeledes vil det indgå i klagenævnets vurdering, hvor mange andre elever, der skal have del i støtten, og hvorvidt de går i samme klasse (evt. samme klassesettrin).

I visse sager har klagenævnet vurderet, at en elev, som har behov for støtte i den overvejende del af undervisningstiden, kan dele støtten med en anden elev, som går i samme klasse og har samme støttebehov, under den forudsætning, at elevens støtte ikke forringes, hvis den anden elev måtte forlade klassen.

I de situationer, hvor eleven i realiteten henvises til at få sin støtte på et lille hold i næsten halvdelen af undervisningstiden med elever på andre eller samme klassesettrin, kan det over

¹³ Støtte i den overvejende del af undervisningstiden betyder sædvanligvis, at der gives støtte i et omfang svarende til minimum 12 støttetimer ugentligt.

vejes, om der i realiteten ikke er tale om et (delvist) ekskluderende undervisningstilbud, da eleven ikke modtager støtte med henblik på at blive inkluderet i undervisningen og det sociale miljø i sin stamklasse.

5. Kommunernes sagsbehandling

I forbindelse med klagenævnets behandling af klager over kommunernes afgørelser på før- og folkeskoleområdet samt ungdomsområdet foretager klagenævnet også en vurdering af, om kommunen i sin sagsbehandling har overholdt forvaltningslovens regler om f.eks. partshøring og begrundelse for afgørelsen. Klagesager om specialundervisning for voksne er ikke omfattet af gennemgangen nedenfor, da klagenævnet udelukkende foretager en retlig prøvelse af disse klagesager. Se nærmere herom i afsnit 9.

Tabel 3. Andelen af formelle fejl i realitetsbehandlede klagesager i perioden 2009-2011

	2009	2010	2011
Andel formelle fejl (i pct.)	51,4	41,1	58,6

Kilde: Klagenævnssekretariatet

Den procentuelle andel af formelle fejl i kommunernes afgørelser faldt fra 2009 til 2010, men er steget igen til 58,6 pct. i 2011, jf. tabel 3. Stigningen i andelen af formelle fejl skyldes særligt, at mange kommuner giver utilstrækkelig klagevejledning, jf. boks 6. Modsat klagesager på førskole- og folkeskoleområderne så skal klager over afgørelser om den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse og specialundervisning for voksne indgives direkte til klagenævnet. Mange kommuner vejleder derimod om, at klager over afgørelser om den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse og specialundervisning til voksne skal indgives via kommunen. Muligvis skyldes stigningen i fejl i forhold til klagevejledning på ungdoms- og voksenområdet, at mange kommuner har fået den misvisende opfattelse, at den indirekte klageadgang på folkeskoleområdet, som blev indført pr. 1. august 2010, også gælder i afgørelsessager om den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse og voksenspecialundervisning.

Langt de fleste påtaler vedrører utilstrækkelig og manglende begrundelser i kommunernes afgørelser, jf. boks 5. Der er dog tale om et fald i antallet af disse påtaler i forhold til 2010.

Boks 5. Procentuel oversigt over påtaler som følge af formelle fejl i 2011

Begrundelse

22 pct. af de samlede påtaler i klagesagerne omhandlede kommunens manglende begrundelse i deres afgørelse, jf. forvaltningslovens § 22.

37 pct. af de samlede påtaler omhandlede kommunens manglende angivelse af de hovedhensyn, der havde været bestemmende ved skønsudøvelsen, samt de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som var tillagt væsentlig betydning ved afgørelsen, jf. forvaltningslovens § 24, stk. 1, 2. pkt., og § 24, stk. 2.

I alt var der således 59 pct. af de samlede påtaler, der angik mangler i forhold til kravene til at begrunde en afgørelse, jf. forvaltningslovens § 22 og 24. I 2010 var det i alt 67 pct.

Partshøring

1 pct. af de samlede påtaler omhandlede, at det af sagen ikke fremgik, at forældrene var blevet partshørt i overensstemmelse med kravet i forvaltningslovens § 19.

Klagevejledning

5 pct. af de samlede påtaler omhandlede, at kommunens afgørelse ikke var ledsaget af en klagevejledning, jf. forvaltningslovens § 25.

15 pct. af de samlede påtaler omhandlede, at klagevejledningen var utilstrækkelig. Konsekvensen af en mangelfuld klagevejledning kan blandt andet være, at klagenævnet modtager klager, som er uden for klagenævnets kompetenceområde. I 2010 var antallet af påtaler på 4,6 pct.

Manglende skriftlighed

Der gælder et skærpet krav om skriftlighed i førskole- og folkeskolesagerne samt ungdomssager. Forældrene og barnet/den unge skal således orienteres skriftligt om alle indstillinger og beslutninger om iværksættelse af specialpædagogisk bistand eller ungdomsuddannelse.¹⁴ Dette krav gælder, uanset om forældrenes og barnets/den unges ønske om specialundervisning imødekommes.

5 pct. af de samlede påtaler omhandler, at afgørelser om specialundervisning ikke er blevet meddelt skriftligt.

Inddragelse af usaglige kriterier i kommunens skøn

Klagenævnet tager også stilling til, om kommunen har foretaget en konkret og individuel vurdering af hver enkelt sag, og om de kriterier, kommunen har inddraget i forbindelse med dens vurdering, er saglige.

¹⁴ Jf. § 5, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 885 af 7. juni 2010 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, § 4, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 974 af 19. juli 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov og § 4, stk. 4, i bekendtgørelser nr. 356 af 24. april 2006 om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke er påbegyndt skolegangen.

Kun 0,3 pct. af de samlede påtaler omhandler, at kommunen har inddraget usaglige kriterier i forbindelse med dens afgørelse.

Andre påtaler

1 pct. af de samlede påtaler omhandler, at der er sket fejl i forbindelse med klagers anmodning til kommunen om aktindsigt.

1 pct. af de samlede påtaler omhandler, at kommunen ikke i tilstrækkelig grad har inddraget forældrene/den unge i sagsforløbet.

11 pct. af de samlede påtaler er registreret i gruppen ”påtaler uden for kategori”.

6. Klagesager på folkeskoleområdet

Klagenævnet kan træffe afgørelse i klagesager om tilbud om specialundervisning for elever i folkeskolen. Det gælder elever, der har behov for undervisning i specialskoler og specialklasser, samt elever med behov for støtte i den overvejende del af undervisningstiden, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 2, jf. § 51, stk. 3-5 og 8.¹⁵

6.1. Modtagne klagesager

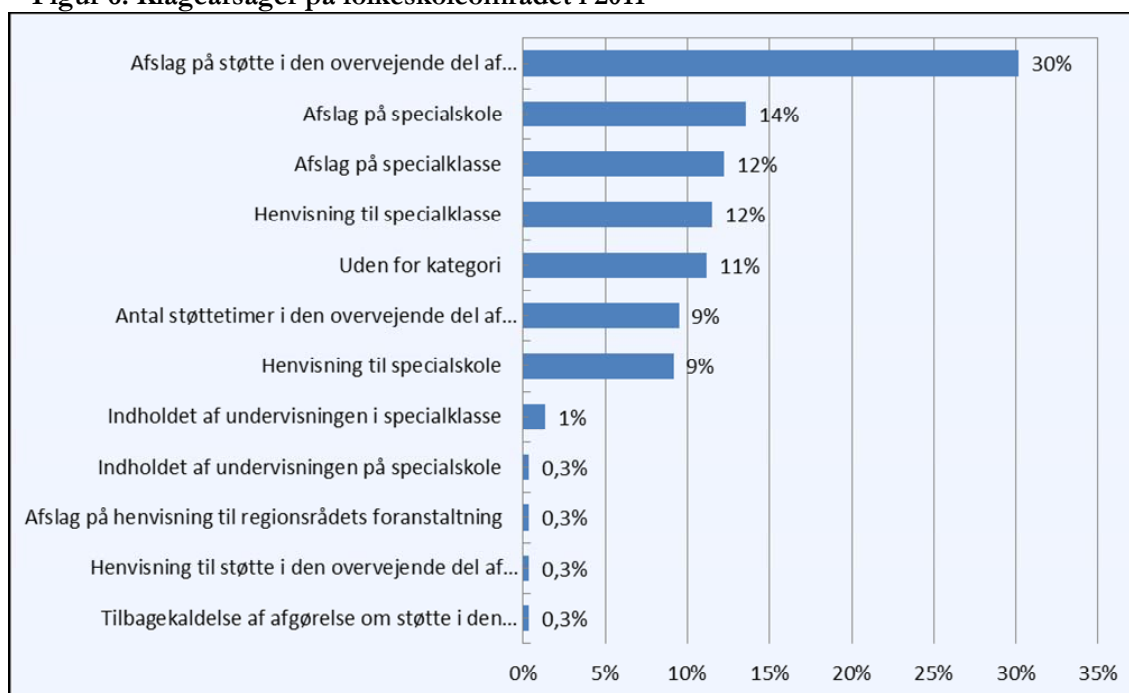
I 2011 modtog klagenævnet 289 folkeskoleklagesager, hvilket svarer til et fald på 32 pct. i forhold til 2010, hvor klagenævnet modtog 428 klagesager på folkeskoleområdet. I 2009 modtog klagenævnet 496 klagesager på området. Faldet af indkomne klager på folkeskoleområdet skyldes fortrinsvist den ændrede klagegang fra 1. august 2010, hvorefter kommunen genbehandler sagen, inden den eventuelt sendes frem til klagenævnet. I de tilfælde, hvor borger og kommune i forbindelse med genbehandlingen formår at blive enige om et specialundervisningstilbud, skal sagen ikke sendes til klagenævnet.

6.2. Klageårsager

Langt størstedelen af klageårsagerne er, at forældrene har modtaget et afslag på støtte i den overvejende del af undervisningstiden, da disse udgør 30 pct. af sagerne, jf. figur 6. I 9 pct. af sagerne har forældrene klaget over antallet af de tildelte støttetimer i den overvejende del af undervisningstiden. I forhold til 2010 er der således sket en stigning i antallet af klagesager om antallet af tildelte støttetimer, idet disse klager samlet set i 2011 udgør 39 pct. mod 26 pct. i 2010.¹⁶

¹⁵ Støtte i den overvejende del af undervisningstiden betyder sædvanligvis, at der gives støtte i et omfang svarende til minimum 12 støttetimer ugentligt. Klagenævnet kan også tage stilling til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, jf. folkeskolelovens § 51, stk. 9.

¹⁶ Årsrapport for 2010, afsnit 6.2, figur 5, side 19-20.

Figur 6. Klageårsager på folkeskoleområdet i 2011

Kilde: Klagenævnssekretariatet

Den næststørste kategori i 2011 er afslag på specialskole, som udgør 14 pct. af sagerne. I 12 pct. af sagerne klagede forældrene over afslag på specialklasse. Klager over afslag på specialskoler og specialklasser udgjorde således samlet set 26 pct. af sagerne. I 2010 udgjorde de en langt større andel, nemlig 42 pct. af klagerne.

Derudover viser figuren også, at 21 pct. af sagerne vedrører klager over henvisning til enten specialklasse eller specialskole. Det vil sige tilfælde, hvor kommunen har truffet afgørelse om, at eleven skal modtage sin undervisning i henholdsvis specialskole eller specialklasse, og hvor forældrene ikke ønsker dette. I 2010 udgjorde de 15 pct. af sagerne.

I forhold til 2010 er der således sket en stigning i antallet af klager over antallet af tildelte støttetimer, ligesom der er sket en mindre stigning i antallet af klager over henvisning til specialklasse- og specialskoler. Samtidig er der sket et større fald i antallet af klager over afslag på specialklasser og specialskoler. Det vurderes, at ændringerne i klageårsagerne afspejler det forhold, at flere forældre til børn med særlige undervisningsbehov ønsker, at deres barn inkluderes i det almene undervisningsmiljø, men at de er i tvivl om, hvorvidt barnet får den fornødne støtte.

6.3. Afsluttede klagesager

I 2011 afsluttede klagenævnet 296 klagesager på folkeskoleområdet.¹⁷ Denne sagsgruppe er det største sagsområde, som klagenævnet behandler.

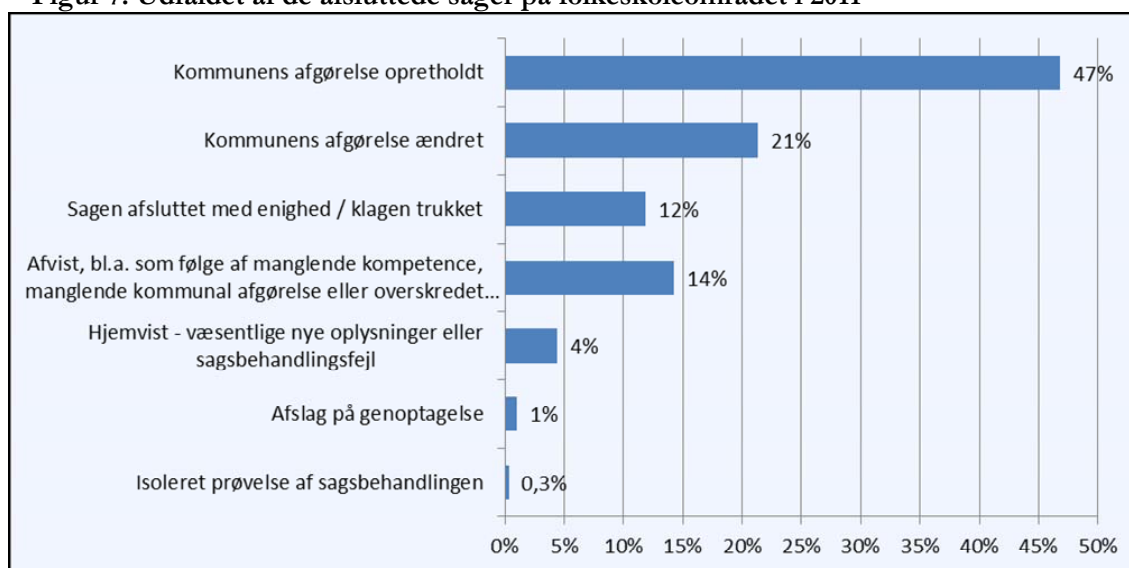
¹⁷ I dette tal indgår ligeledes klagesager fra 2010, som først blev afsluttet i 2011.

6.4. Udfaldet af de afsluttede klagesager

73 pct. af de afsluttede klagesager på folkeskoleområdet er afsluttet med, at klagenævnet har realitetsbehandlet sagen og enten ændret eller opretholdt kommunens afgørelse eller hjemvist sagen til fornyet behandling, jf. figur 7.

14 pct. af klagesagerne blev enten afvist som følge af klagenævnets manglende kompetence til at behandle klagesagen, eller fordi klagefristen var overskredet. I 12 pct. af klagesagerne blev klagen trukket som følge af enighed mellem borger og kommune, mens sagen verserede i klagenævnet.

Figur 7. Udfaldet af de afsluttede sager på folkeskoleområdet i 2011

Kilde: Klagenævnssekretariatet

6.5. Realitetsbehandlede folkeskolesager

Langt størstedelen af de afsluttede klagesager på folkeskoleområdet blev realitetsbehandlet af klagenævnet. Ud af 296 afsluttede klagesager har klagenævnet realitetsbehandlet 213 klagesager, som svarer til 72 pct. af klagesagerne på folkeskoleområdet, jf. afsnit 6.4. Den resterende andel af sagerne på området er afsluttet, enten fordi klagenævnet ikke kunne tage stilling til sagen, f.eks. på grund af manglende kompetence eller som følge af opnået enighed mellem borger og kommune, eller fordi klagen blev trukket af andre årsager.

6.6. Udfaldet af de realitetsbehandlede folkeskolesager

I de realitetsbehandlede klagesager opretholdt klagenævnet kommunens afgørelse i 64,5 pct. af tilfældene og ændrede kommunens afgørelse i 35,5 pct. af tilfældene, jf. figur 8. Der er således sket et fald i antallet af sager, hvor klagenævnet omgør kommunens afgørelse. I 2009 og 2010 blev over halvdelen af sagerne omgjort, jf. figur 7. Der er således tale om en markant nedgang i antallet af klagesager, hvor klagenævnet omgør kommunens afgørelse.

Faldet i antallet af omgjorte afgørelser skyldes hovedsagelig den nye klageproces på folkeskoleområdet, hvor kommunerne får mulighed for at genvurdere sagen, inden klagen videresendes til klagenævnet.

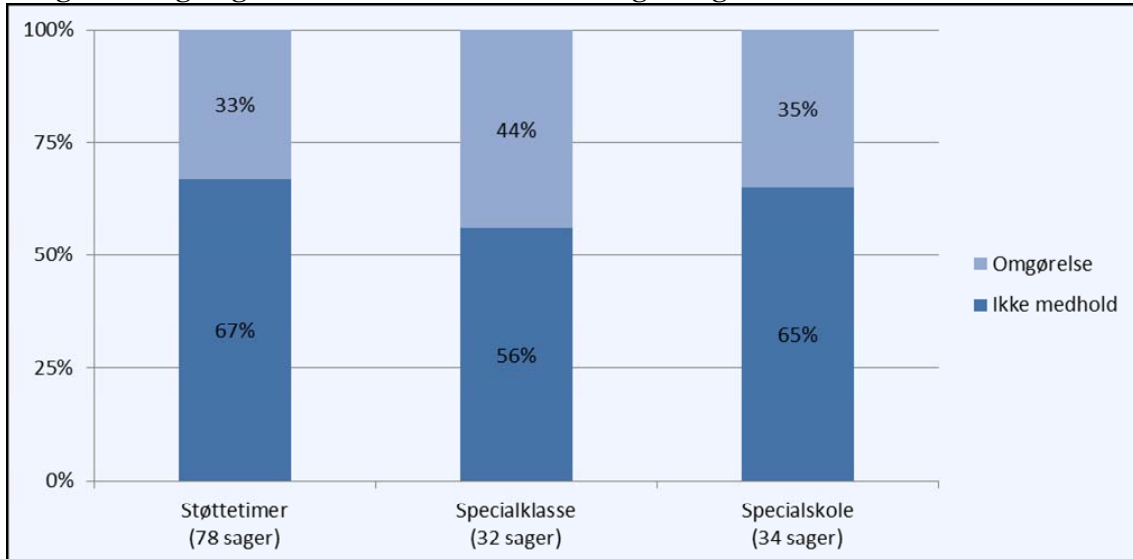
Figur 8. Udfaldet af de realitetsbehandlede sager på folkeskoleområdet 2009-2011

Kilde: Klagenævnssekretariatet

Som det fremgår af figur 9, så har klagenævnet i de klagesager, som handler om afslag på specialskoler og afslag på støtte i den overvejende del af undervisningstiden, opretholdt kommunens afgørelse i henholdsvis 65 pct. og 67 pct. af klagesagerne. Klagenævnet har i de sager, som vedrører afslag på specialklasse, opretholdt kommunens afgørelse i 56 pct. af sagerne.

Figur 9. Klagesagernes udfald set i forhold til klageårsagen i 2011

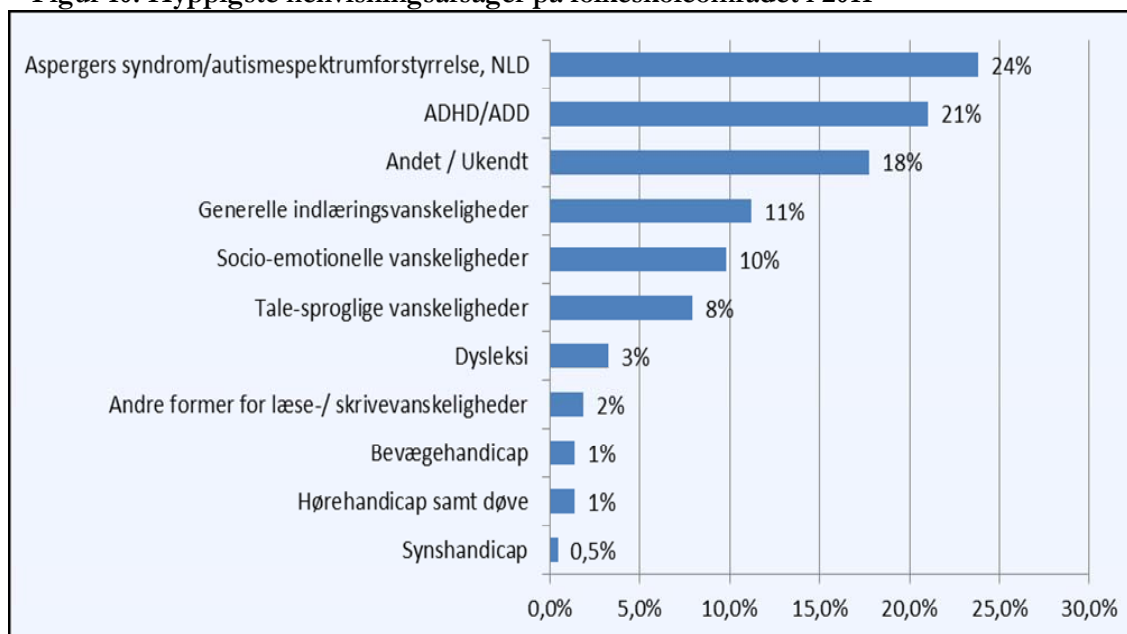

Kilde: Klagenævnssekretariatet

6.7. Hyppigste henvisningsårsager

Klagenævnet registrerer ved en klagesags afslutning oplysninger om eventuelle henvisningsårsager, som er oplyst i sagen. I visse tilfælde kan der være flere henvisningsårsager.¹⁸ I figur 10 er der redegjort for de hyppigste henvisningsårsager i de klagesager på folkeskoleområdet, som klagenævnet har realitetsbehandlet.¹⁹

Figur 10. Hyppigste henvisningsårsager på folkeskoleområdet i 2011

Kilde: Klagenævnssekretariatet

Den største henvisningsårsag er sager, hvor eleven har autismespektrumforstyrrelser, jf. figur 10. Disse sager udgør 24 pct. af sagerne. Et barn med autismespektrumforstyrrelse (herunder infantil autisme, atypisk autisme og Aspergers syndrom) har vanskeligheder i forhold til socialt samspil og kan derved have svært ved at indgå i et fællesskab i folkeskolen. Denne kategori udgjorde 18 pct. af klagesagerne i 2010.

I en næsten lige så stor andel af sagerne (21 pct.) har eleven specifikke vanskeligheder forbundet med diagnosen ADHD/ADD, jf. figur 10. Specifikke opmærksomhedsproblemer som følge af ADHD/ADD er den almindeligste årsag til indlæringsvanskeligheder og adfærdsproblemer hos børn i skolealderen. Børn med specifikke opmærksomhedsforstyrrelser har ofte svært ved at bevare koncentrationen og have fokus på en opgave i undervisningssituation og skal som følge af dette have støtte til at skabe struktur og forudsigelighed. Denne kategori udgjorde 24 pct. af klagesagerne i 2010.

¹⁸ I forbindelse med den databehandling, der knytter sig til rapportens opgørelser, er der truffet en række valg, der indeholder et element af skøn. Der kan f.eks. være foretaget et skøn i forbindelse med registreringen af, hvilken henvisningsårsag der ligger bag en klage. I nogle tilfælde henvises elever til specialundervisning på baggrund af flere årsager. I de tilfælde er det den primære henvisningsårsag, der er registreret.

¹⁹ Boks 4 i afsnit 3.3.

I 2010 var den næststørste henvisningsårsag generelle indlæringsvanskeligheder, som udgjorde 21 pct. af klagesagerne. I 2011 udgør denne kategori kun 11 pct. Kategorien er bredt dækkende. Overordnet kan det siges om børn med generelle indlæringsvanskeligheder og kognitive dysfunktioner, at de som følge af medfødt eller erhvervet hjerneskade ikke er kognitivt alderssvarende udviklet, hvilket betyder, at de har svært ved at følge med i den almindelige undervisning i folkeskolen.

18 pct. af henvisningsårsagerne hører under kategorien ”andet/ukendt”, jf. figur 10. Denne kategori dækker over andre former for henvisningsårsager, som ikke er omfattet af opdelingen i figuren, samt over tilfælde, hvor der ikke er en henvisningsårsag, eller hvor henvisningsårsagen ikke er tilstrækkeligt beskrevet i de sagsoplysninger, som klagenævnet er i besiddelse af.

Vanskeligheder forbundet med tale-sproglige funktionsnedsættelser udgør 8 pct. af henvisningsårsagerne, jf. figur 10. Læse- og skrivevanskeligheder samt dysleksi udgør i alt 5 pct. af henvisningsårsagerne.

7. Den særlige ungdomsuddannelse

Loven om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov trådte i kraft den 1. august 2007.²⁰ Det er kommunen, der træffer afgørelse om tilbud om ungdomsuddannelse efter denne lov. Kommunens afgørelse om afslag på en ungdomsuddannelse eller om indholdet af ungdomsuddannelsen kan indbringes for klagenævnet. Lovens formål er at give unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse med støtte, en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse, hvor den unge opnår sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt²¹

7.1. Modtagne klagesager

I 2011 modtog klagenævnet 133 klagesager. Antallet af klagesager er således stort set uændret i forhold til 2010, hvor klagenævnet modtog 138 klagesager på området.

7.2. Klageårsager

I 2011 har klagenævnet afsluttet 157 klagesager på ungdomsområdet.²² 48 pct. af klagesagerne (76 sager) beror på utilfredshed med kommunens tilbud om en ungdomsuddannelse. 44 pct. af klagesagerne (69 sager) omhandler kommunernes afslag på et tilbud om en særligt tilrettelagt uddannelse. I 8 pct. af klagesagerne (12 sager) skyldes klagen andre årsager. Typisk vil der være tale om sager, hvor klagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen og derfor afviser sagen.²³

7.3. Udfaldet af de afsluttede klagesager

111 af de 157 – svarende til 71 pct. af afsluttede klagesager på ungdomsområdet – er blevet realitetsbehandlet, hvor klagenævnet enten har opretholdt eller ændret kommunens afgørelse eller hjemvist sagen til fornyet behandling i kommunen.

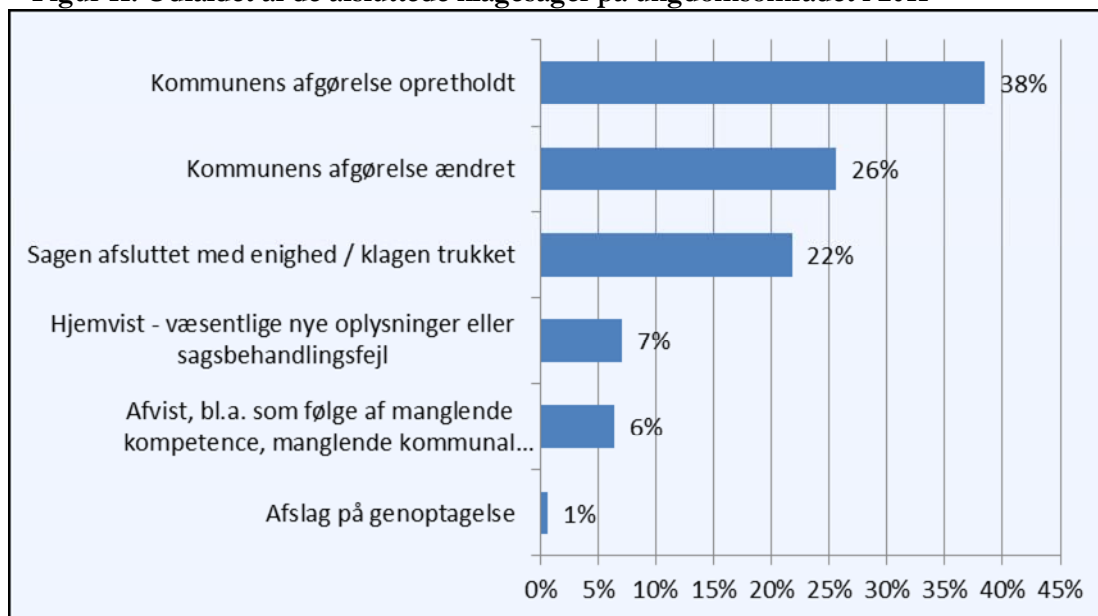
34 ud af de 157 klagesager (22 pct.) er afsluttet som følge af opnået enighed mellem borger og kommunen, mens sagen verserede i klagenævnet. En mindre del af de afsluttede klagesager (6 pct.) er afvist, jf. figur 11.

²⁰ Lov nr. 564 af 6. juni 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

²¹ Jf. § 1 i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

²² I de 156 afsluttede klagesager indgår også sager, hvor klagen blev modtaget i 2010, men først afsluttet i klagenævnet i 2011.

²³ Det kan f.eks. være klage over afgørelse om dækning af transportomkostninger til uddannelsesstedet. En sådan afgørelse træffes ikke efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Figur 11. Udfaldet af de afsluttede klagesager på ungdomsområdet i 2011

Kilde: Klagenævnssekretariatet

7.4. Realitetsbehandlede klagesager

Ud af 157 afsluttede klagesager har klagenævnet realitetsbehandlet 111 klagesager.²⁴ I 11 af de 111 realitetsbehandlede klagesager har klagenævnet hjemvist sagen til ny behandling i kommunen som følge af, at kommunen har begået væsentlige sagsbehandlingsfejl i forbindelse med sin afgørelse, eller der under klagesagsbehandlingen fremkom så væsentlige nye oplysninger i sagen, at kommunen skulle se på sagen igen.

I 53 klagesager har klagenævnet taget stilling til kommunens afslag på en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse. I 59 sager har klagenævnet taget stilling til kommunens tilbud om en ungdomsuddannelse (indholdet af ungdomsuddannelsen).

7.5. Udfaldet af de realitetsbehandlede klagesager

I de 53 klagesager, hvor klagenævnet har taget stilling til kommunens afslag på en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse, har klagenævnet i 23 af klagesagerne ændret kommunens afgørelse, således at den unge skal tilbydes en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse. I de resterende sager (24 klagesager) har klagenævnet opretholdt kommunens afgørelse.

I de 59 klagesager, hvor klagenævnet har taget stilling til indholdet af ungdomsuddannelsen, har klagenævnet opretholdt kommunens afgørelse i 36 af klagesagerne. Det betyder, at klagenævnet i langt størstedelen af sagerne har truffet afgørelse om, at kommunens tilbud om indholdet af ungdomsuddannelse tilgodeser den unges kvalifikationer, modenhed og interesser.²⁵

²⁴ Kun 1 af de 112 klagesager vedrørte en anmodning om genoptagelse af klagesagen.

²⁵ Jf. § 4 i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

8. Førskolebørn

Klagenævnet for vidtgående specialundervisning kan tage stilling til klager over kommunens afgørelse om henvisning eller afslag på henvisning til specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke er påbegyndt deres skolegang, ved et af de mere specialiserede tilbud drevet af regionerne. Klagenævnet kan endvidere tage stilling til klager over regionsrådenes afgørelse om det nærmere indhold af den specialpædagogiske bistand for børn i førskolealderen, der er henvist til et af de regionale tilbud.²⁶

I 2011 modtog klagenævnet kun 2 klagesager på førskoleområdet. Klagenævnet har ikke realitetsbehandlet klagesager på dette område i 2011. Klagenævnet har afvist 1 klagesag, da den ikke hørte under klagenævnets kompetence (sagen omhandlede henvisning til et kommunalt tilbud).

²⁶ Bekendtgørelse nr. 356 af 24. april 2006 om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke er påbegyndt skolegangen, § 14, stk. 2.

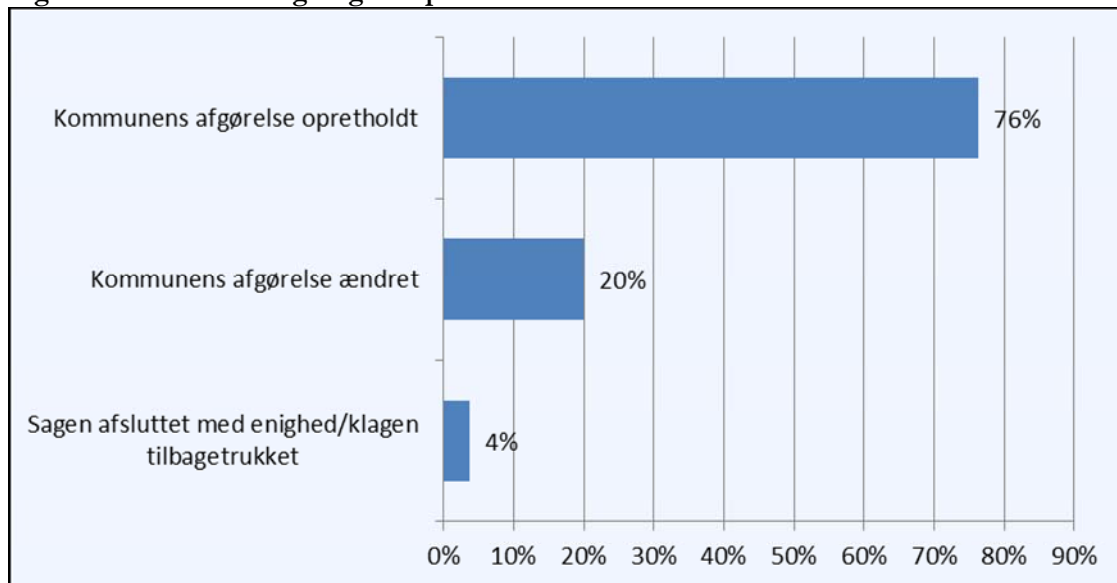
9. Specialundervisning for voksne

Klagenævnet kan behandle klager over retlige spørgsmål vedrørende kommunens afgørelse om kompenserende specialundervisning for voksne.²⁷ Klagenævnet kan ikke tage stilling til den faglige vurdering i kommunens afgørelse, men alene til om forvaltningslovens regler om blandt andet partshøring, begrundelse og klagevejledning er overholdt, og om kommunens vurdering af behovet for undervisning er foretaget på baggrund af lovlige (saglige) kriterier.

Da klagenævnet alene kan tage stilling til retlige spørgsmål i klagesager om specialundervisning for voksne, kan klagenævnet træffe afgørelse om, at sagen enten skal hjemvises til fornyet behandling i kommunen som følge af væsentlige retlige mangler eller opretholde kommunens afgørelse. Klagenævnet kan ikke tage stilling til, om borgeren skal have et specialundervisningstilbud eller ej.

Klagenævnet har i 2011 modtaget 47 klagesager vedrørende specialundervisning for voksne. I 2010 modtog klagenævnet 46 klagesager på området.

Figur 12. Udfaldet i klagesagerne på voksenområdet i 2011

Kilde: Klagenævnssekretariatet

I 2011 har nævnet afsluttet 55 klagesager på området.²⁸ I 42 af de 55 klagesager har klagenævnet opretholdt kommunens afgørelse, svarende til 76 pct, jf. figur 12. I 11 af de 55 klagesager har klagenævnet vurderet, at kommunens afgørelse var behæftet med så væsentlige retlige mangler, at sagen skulle hjemvises til fornyet behandling (20 pct.) Og i de

²⁷ Bekendtgørelse nr. 378 af 28. april 2006 om specialundervisning for voksne, § 17, stk. 1.

²⁸ I dette tal indgår endvidere sager, hvor klagen blev indgivet i 2010, men sagen først blev afsluttet i klagenævnet i 2011.

resterende 2 klagesager er sagen enten afsluttet som følge af opnået enighed mellem borger og kommunen eller afvist som følge af manglende kompetence eller manglende færdigbehandling i kommunen.

Bilag 1: Oversigt over klagesagernes fordeling på landets kommuner

Kommune	Antal klagesager	Realitets-behandlede	Omgjorte	Kommune	Antal klagesager	Realitets-behandlede	Omgjorte
Albertslund	5	3	1	Langeland	4	3	1
Allerød	9	7	4	Lejre	1	1	0
Assens	7	5	1	Lemvig	1	1	1
Ballerup	8	5	1	Lolland	3	2	0
Billund	1	1	1	Lyngby-Taarbæk	1	1	0
Bornholms Regions-kommune	1	0	0	Læsø	0	0	0
Brøndby	4	3	0	Mariagerfjord	3	2	0
Brønderslev	3	1	0	Middelfart	2	1	0
Dragør	0	0	0	Morsø	0	0	0
Egedal	8	6	2	Norddjurs	0	0	0
Esbjerg	4	3	1	Nordfyns	5	4	2
Fanø	0	0	0	Nyborg	2	1	0
Favrskov	6	3	2	Næstved	5	4	2
Faxe	5	4	4	Odder	2	2	1
Fredensborg	5	2	2	Odense	7	7	0
Fredericia	0	0	0	Odsherred	1	1	0
Frederiksberg	1	0	0	Randers	11	9	4
Frederikshavn	0	0	0	Rebild	5	4	2
Frederikssund	6	5	4	Ringkøbing-Skjern	1	1	0
Furesø	5	3	1	Ringsted	6	3	3
Faaborg-Midtfyn	5	3	1	Roskilde	4	4	2
Gentofte	6	4	1	Rudersdal	4	4	3
Gladsaxe	14	12	7	Rødovre	3	2	2
Glostrup	1	1	0	Samsø	1	1	1
Greve	9	8	3	Silkeborg	4	3	0
Gribskov	1	1	0	Skanderborg	2	2	0
Guldborgsund	4	3	2	Skive	1	0	0
Haderslev	1	1	0	Slagelse	10	8	2
Halsnæs	10	8	0	Solrød	1	1	0
Hedensted	0	0	0	Sorø	2	1	0
Helsingør	2	1	1	Stevns	6	6	2
Herlev	1	1	0	Struer	1	0	0
Herning	2	2	0	Svendborg	2	2	0
Hillerød	9	6	1	Syddjurs	3	1	0
Hjørring	0	0	0	Sønderborg	37	24	16
Holbæk	20	15	7	Thisted	7	6	1
Holstebro	7	3	3	Tønder	13	9	4

Kommune	Antal klagesager	Realitets-behandlede	Omgjorte	Kommune	Antal klagesager	Realitets-behandlede	Omgjorte
Horsens	13	12	4	Tårnby	3	3	1
Hvidovre	1	0	0	Vallensbæk	0	0	0
Høje-Taastrup	7	7	1	Varde	5	2	0
Hørsholm	3	3	2	Vejen	2	2	0
Ikast-Brande	13	4	0	Vejle	3	1	0
Ishøj	1	1	0	Vesthimmerlands	3	2	0
Jammerbugt	4	4	1	Viborg	7	2	1
Kalundborg	5	5	1	Vordingborg	3	2	1
Kerteminde	0	0	0	Ærø	1	1	0
Kolding	7	5	3	Aabenraa	44	39	8
Københavns	20	14	9	Aalborg	13	9	3
Køge	9	5	2	Århus	9	7	2

Kilde: Klagenævnssekretariatet